

Toimetus ja tallitus

TALLINNAS,

Pagari uul. nr. 1

Toimetaja kõnetunnid

kella 12—1.

SÕDUR

SÕJAASJANDUSE AJAKIRI.

ILMUB ÜKS KORD NÄDALAS

ülemjuhataja staabi väljaandel.

Tellimise hind:

1 aas a peale 40 marka

1/2 " " 20 "

1/4 " " 10 "

Kuulutuste ja teada-

annete hind: lga kor-

pusrea eest 1 mark.

Tellimisl ja kuulutusl wõtawad wastu kõlk wabarilgl postiasutused ja era-raamatukauplused.

Nr 4.

Laupäewal, 24. jaanuaril 1920.

II. aastakäik

Sisukord.

Ametlik osa:

1. Ülendused.

2. Väljawõtted Sõjawägede Ülemjuhataja päewakäskudest.

Üleüldine osa:

1. Disipliinist Prantsuse sõjawäes.

2. Brest-Litowst (Tzernin).

3. Ajakirjanduse ülevaade.

4. Segateated.

5. Kirjawastused.

Ametlik osa.

Ülendused.

Väljawõtted käskudest Wabartigi sõjawägedele.

Nr. 322.

Tallinnas, 15. jaanuaril 1920.

Laewaetiku wanem miiniohwiser wanem leitnant Aleksander Malewitsch kinnitakse wäljateenitud aja eest asetapteniks, wanusega 7-st detsembrist 1918.

Nr. 323.

Tallinnas, 15. jaanuaril 1920.

§ 1. Allpool tähendud 4-da jalawäe polgu ohwitserid kinnitakse wäljateenitud aja eest järgmises auastes:

Leitnandid — alamkaptenitels:

1. Friedrich Kuhlberg, wanusega 10-st oktoobrist 1917.

2. Georg Baher, " 6-st detsembrist 1917.

Alamleitnant — leitnandits:

1. Johannes Remmel, wanusega 4-st septembrist 1917.

Lipnik — alamleitnanbits:

1. Mihkel Shipai, wanusega 1-st jaanuarist 1917.

§ 2. Sõjawäe Ringkonna ülema adjutant alamleitnant Heinrich Pawlowitsch kinnitakse wäljateenitud aja eest leitnandi auastes, wanusega 6-st detsembrist 1917.

§ 3. Norma jaama komandandi abi alamleitnant Leopold Kaamat kinnitakse wäljateenitud aja eest leitnandi auastes, wanusega 20-st augustist 1917.

§ 4. Tapa jaama komandant alamleitnant Peeter Reigas kinnitakse wäljateenitud aja eest leitnandi auastes, wanusega 6-st detsembrist 1917.

§ 5. Tartu trükitööde sõjakontroll-punkti ülem lipnik Anton Nik kinnitakse wäljateenitud aja eest alamleitnandi auastes, wanusega 18-st novembrist 1917.

§ 6. Ratsja tagawara divisjonist leitnant Alfred Dietsberg kinnitakse wäljateenitud aja eest alamkapteni auastes, wanusega 24-st märtsist 1917.

§ 7. Kalewi Malewa polgu istleitnant August Riwi kinnitakse wäljateenitud aja eest alamkapteni auastes, wanusega 5-st detsembrist 1917.

§ 8. 1-se divisjoni intendant alamleitnant Richard Maim kinnitakse wäljateenitud aja eest leitnandi auastes, wanusega 6-st detsembrist 1917.

Nr. 327.

Tallinnas, 15. jaanuaril 1920. a.

§ 9. 5-da jalawäe polgu weltweebel Emil Heimerberg ülenetakse wõitlustes ülesnäidatud wahwuse eest ohwitseri asetäitjaks, 31-st oktoobrist 1919 arwates.

§ 10. Riitjaroopalise loomusrongi nr. 5 desjant roodu j. ametnik Juhan Klasmann ülenetakse wõitlustes ülesnäidatud wahwuse eest ohwitseri asetäitjaks, 2-st novembrist 1919 arwates.

§ 11. 6-da jalawäe polgu reamees Julius Sepp ülenetakse wõitlustes ülesnäidatud wahwuse eest ohwitseri asetäitjaks, 1-st juunist 1919 arwates.

Nr. 328.

Tallinnas, 15. jaanuaril 1920.

§ 7. 7-da jalawäe polgu wanem alamohwitser Woldemar Sõgewa ja reamees Woldemar Priins ülenetakse wõitlustes ülesnäidatud wahwuse eest ohwitseri asetäitjateks, esimene 4-st ja teine 1-st augustist 1919.

§ 8. 4-da jalawäe polgu Sorme weltweebel Hugo Saario ülenetakse ohwitseri asetäitjaks, 19-st novembrist 1919 arwates.

§ 9. 5-da jalawäe polgu reamees Johannes Ernesaks ülenetakse wõitlustes ülesnäidatud wah-

wuse eest tema endisesse alamleitnandi auastesse, wanusega 15-ft augustist 1916.

§ 10. 2-se jalawäe polgu reames Johannes Tam ülendasse wõitlustes ülesnäidatud wahwuse eest ohwitseri asetaja's, 18-ft oktoobrist 1919. a. arwates.

Mr. 330.

Tallinnas, 15. jaanuaril 1920.

§ 1. Laewastiitu wanem suurtüki ohwitser leitnant Johannes Masi ülendasse kiiduwäärt teenistuse eest wanemaks leitnandiks, wanusega 9-ft aprillist 1919.

§ 2. M./r. „Wambola“ komander leitnant Tiido Kraus ülendasse kiiduwäärt teenistuse eest wanemaks leitnandiks, wanusega 2-ft maist 1919.

§ 3. M./r. „Lennuk'i“ komander leitnant Walentin Gren ülendasse kiiduwäärt teenistuse eest wanemaks leitnandiks, wanusega 16-ft maist 1919.

§ 4. S./l. „Lembit'u“ komander leitnant Jaan Alar ülendasse kiiduwäärt teenistuse eest wanemaks leitnandiks, wanusega 7-ft juulist 1919.

§ 5. M./r. „Lennuk'i“ ruumide insener-mehaniik leitnant Friedrich Strobel ülendasse kiiduwäärt teenistuse eest wanemaks leitnandiks, wanusega 22-ft juulist 1919.

§ 6. S./l. „Lembit'u“ wanem insener-mehaniik leitnant Mihael Romi ülendasse kiiduwäärt teenistuse eest wanemaks leitnandiks, wanusega 24-ft juulist 1919.

§ 7. Laewastiitu wanem laewaehituse insener leitnant Paul Gerre ülendasse kiiduwäärt teenistuse eest wanemaks leitnandiks, wanusega 18. augustist 1919.

§ 8. M./r. „Wambola“ wanem navigatsioonihwitser noorem leitnant Peeter Rask ülendasse kiiduwäärt teenistuse eest leitnandiks, wanusega 17-ft webruarist 1919.

§ 9. M./r. „Lennuk'i“ noorem suurtükiohwitser noorem leitnant Johannes Birk ülendasse kiiduwäärt teenistuse eest leitnandiks, wanusega 11-ft märtsist 1919.

§ 10. M./r. „Wambola“ wanem ohwitser noorem leitnant Woldemar Beilberg ülendasse kiiduwäärt teenistuse eest leitnandiks, wanusega 13-ft märtsist 1919.

§ 11. S./l. „Tortu“ komander noorem leitnant Jaan Usin ülendasse kiiduwäärt teenistuse eest leitnandiks, wanusega 20-ft märtsist 1919.

§ 12. M./r. „Wambola“ wanem suurtükiohwitser noorem leitnant Karl Stern ülendasse kiiduwäärt teenistuse eest leitnandiks, wanusega 20-ft märtsist 1919.

§ 13. M./r. „Lennuk'i“ noorem navigatsioonihwitser noorem leitnant Georg Dtmann ülendasse kiiduwäärt teenistuse eest leitnandiks, wanusega 10-ft juunist 1919.

§ 14. M./r. „Lennuk'i“ resident noorem leitnant Jaan Miitso ülendasse kiiduwäärt teenistuse eest leitnandiks, wanusega 4-ft augustist 1919.

§ 15. Merejõudude juhataja staabi koosseisu osakonna ülema abi alamleitnant Johannes Tammer ülendasse kiiduwäärt teenistuse eest leitnandiks, wanusega 26-ft juulist 1919.

Mr. 331.

Tallinnas, 17. jaanuaril 1920 a.

§ 1. Kindralstaabi Wabitsuse Operatiiv osakonna ülema abi noorem leitnant Johan Jungermann ülendasse kiiduwäärt teenistuse eest leitnandiks, wanusega 6-ft novembrist 1919.

Sõjawägede Ülemjuhataja,

Kindralstaabi Kindral-Major Laidoner.

Wäljawõtted Sõjawägede Ülemjuhataja päewakäskudest.

Mr. 960.

Tallinnas, 17. jaanuaril 1920.

Lennuwäkke wastuwõetawad lenduri ja lendurwaatleja õpilased peawad järgmistele tingimistele wastama:

a) Lendur-õpilased:

Haridus: Wähemalt keskooli haridus; eesõigus kõrgema tehnilise haridusega isikutele.

Märkus: Rahwawäelased wõiwad ka kõrgema algkooli haridusega wastuwõetud saada, kuid selle juures peawad vähemalt kuus (6) kuud motoristina teeninud olema.

Wanadus: 18 ft aastast kuni 25-e aastani.

Kohustus: Peale Sõjawäe lenduri kutse saamist peawad wõhemalt 2 aastat Eesti lennukäes teenima.

b) Lendur-waatleja õpilased:

Ohwitserid, kes vähemalt 4 kuud sõndid olnud.

Haridus: Wähemalt keskooli haridus; eesõigus suurtükiväe ohwitseridel kõrgema haridusega.

Wanadus: 20-ft aastast kuni 30-ne aastani.

Kohustus: Peale lendur-waatleja kutse saamist peawad vähemalt 1 aasta Eesti lennukäes teenima.

Tarwiliselt peawad lendur- ja lendur-waatleja õpilased wastama järgmistele tingimistele:

Süda — terve-normal.

Kops — „

Silmad — normal (ehitus, taugenägemine, daltonism).

Kõrwarad — normal (ehitus, kuulmine).

Reflexion — normal (närvid).

Tasakaalutunne — normal (pööritus).

Rehaehitus — normal.

Füüsiline tugevus — normal.

Suguhatgust ei tohi olla.

Hemorroid ei tohi olla.

Õpilased ei tohi kaelakohtulisele karistatud olla.

Mr. 962.

Tallinnas, 17. jaanuaril 1920.

Käsen kõiki wäeosa ülemaid, kelle wäeosade juures wäljakohatud töötawad, nende tegewuse üle minema 1919. a. ja 1918. a. lõpu eest 15. webruariks 1920 ja käesolewa 1920. a. jooksul iga kuu esimeseks päewaks alamal nimetatud küsimiste peale Sõjawäe profuröörile teateid anda:

1) Misjaguse wäeosa ülemuse poolt wäljakohus sai kokku seatud ja wäeosa pwl. nr. selle üle,

2) Wäljakohatu istumise kuupäew ja aasta,

3) Kohtu koosseis (eesistuja, liikmete, sekretäri ja kaitse nimed),

4) Kohtualuse nimi, isanimi, liignimi, mis wallast pärit, amet, wanadus ja usk,

5) Milles süüdistati ja milles süüdi leiti, Sõjawägede Ülemjuhataja pwl. nr. 132 — 1919. a. punktide järele,

6) Kõs kohtu istumisel tunnistajaid üle kuulati, tunnistajate nimed,

7) Misjaguse karistuse wäljakohus määras,

8) Misjaguse ülema poolt wäljakohatu otsus lõpult kinnitatud sai,

9) Kas Väljakohu otsus muudetult või muutmata
jäl lõpulitult kinnitatud,

10) Kas Väljakohu otsus täide saadetud ja millal.

Sõjavägede Ülemjuhataja,
Kindralstaabi kindral-major **Laidone**

Üleüldine osa.

Distipliinist Prantsuse sõja- wäes.

I. A.

Prantsuse sõjaväge peetakse õigusega üheks pare-
maks maailmas. Distipliin ja sisemine kord selles
sõjaväes on väga wali, hoolimata sellest, et Prantsus-
maa wabariik on.

Toome mõned näitused sisemise teenistuse ja dis-
tsiplinaarmäärustitust.

Iga prantslane peab oma aja sõjaväes ära teenima.
(Sisemise teenistuse määrustik, § 1.)

Wäeteenistus on kõigile sunduslik. Grandits on
ainult sandid ja wigased. Teenistus (s. t. wäeteenis-
tuse kohustuse aeg) kestab 28 aastat. (S. T. M. § 2.)

Wäeteenistusse wõetakse ainult sündinud prants-
lased ja isitud, kes Prantsuse kodaniku õigused on
saanud. Sõjaväkke ei wõeta isituid, kes karistust kan-
nawad ehk häbistawate tegude eest kohtu ja eeluuri-
mise all seisawad. (S. T. M. § 3.)

(S. T. M. § 32.) Tegelik teenistus kestab kolm
aastat.

Tagawaras — 11 aastat.

Kaitsewäes — 7 aastat.

Kaitsewäe tagawaras — 7 aastat.

Sõjaväe kõlblikest kaswatuselst kõneledes ütleb
Prantsuse sisemise teenistuse määrustik:

1) Sõjaväelase kõlbline jõud seisab selles, et
enefes wahwust kaswatada, s. t. tahtjõu üleolekut
enese atahoidmise instinktiist.

2) Mitte see ei ole soldat, kes sõjariistaga ümber
käia ja hästi marsšida oskab: see harjutab osawust ja
tehalist jõudu, kuid kõlblist jõudu annab ainult waimu
kaswatus.

3) Ülemuse kuseks on soldatis seda kõlblist ja
waimlist jõudu kaswatada.

Sõjas oleneb kõik sõjaväe waimli-
sest jõust. Lahingu saatust ei otsusta mitte sõja-
riistad, waid sõduri kõlbline jõud, tema waimu ja
südame wahwus.

4) Inimene on looduse poolest nõrk ja ta wõib
ainult teotawa osa hirmu ära tunda. Sellepärast
ongi tarwis soldatis kaswatada tahtjõudu, mis iga-
suguse hirmu ära wõidak.

5) Rahu ajal tuleb tulewases sõburis arendada
kohuse ja au tundmust ning isamaa armastust. Lemale
tuleb sisse kaswatada hädaohu põlgtust, eneseohwer-
damise tungi ja tahtmist wõita, ühe sõnaga — teha
temast teadlikult distiplineeritud in-
imest. Selles seisabli sõduri kõlbline jõud.

6) Distipliin ja ühistunde kindlustawad wäe-
juhatajate edu ja ühendawad üksikuid püüdmiisi.

Wõita ehk surra — see on sõduri juht-
sõna.

Sisemise teenistuse määrustiku § 323 ütleb:

Sõjaväe kõlbline jõud seisab kõigepealt kõlde tema
liigite ühistundes ja nende wastastituses usalduses.

Sõjaväelased, olgu nad misjaguses auastes tahes,
peawad oma wastastituses läbitämisses hoiduma
kõigest sellest, mis lahtuminekut wõiks tekitada. Tee-
nistuses olles olgu nende ainjamaks murets täpiseal-
selt ja truuks oma kohuseid täita. Väljaspool teenis-
tust peawad nad piinlikult hoidma midagi tegemast,
mis ülemate, feltimeeste ja alamate lugupidamist
nendest wõiks wähenada.

Mis on distipliin?

1) Distipliin on sõna kuulaine. Sõdur peab
ilma murisemata ja kahtlemata oma ülemuse sõna kuulma.

2) Distipliin on sõjaväe kandejõud.
Distipliin on iga sõjaväelise organi-
satsioonialus. Sellepärast nõuawadki kõik sõja-
wäelised määrustitused täielikku sõnatuulmist ja waljut
karistust sõnatuulmatuse eest.

3) Lahingus, surma ilma all, wõitseb inimene
alati. Distipliin peab selle hirmu ära wõitma. Dis-
tsipliini täiendab ühistuune, see teadmine, et lahingus
mitte üksi ei olba, waid et kõigi sõdurite wahel tihe
ühendus walitseb.

Sõdur peab igal ajal ja igas kohas, isearanis aga
sõjas, täpisealset distipliini ettekirjutusi täitma.
Mingisugust wabandust sin ei tunnistata.

Distiplineerimata sõjavägi on poo-
leldi juba lagunenu ja pooleldi wõide-
tud. Lahingus peab soldat tingimata
oma ülema sõna kuulma. Sõjavägi peab
oma ülema järele tulema ja tema käsku
ilma sundimata täitma.

Kui ülem langeb, kuulust tabatud, siis peawad sol-
datid ilma temata edasi minema ja tema surma kätte
lastuma. Soldat ei tohi kunagi oma ohwitseri surru-
teha waenlase kätte jätta.

Sõjaväelased peawad igal ajal, teenistuses ja
väljaspool teenistust, oma ülematele ja auwaadide
poolest wanematele au andma.

Ülema poole pöördes peab soldat selle auwaadi
nimetusele veel sõna „minu“ ette panema, näit.:
„minu kapten“, „minu colonel (põlkownik)“ jne.

Ülema eeskujul on otsustaw mõju tema wäeosa
ülespidamise kohta. Wäeosa ilus ülespidamine lahing-
us on ülema kõige paremaks tasuks.

Ülem on oma soldatite juhatajaks lahingus, nende
sõjaväelikeks õpetajaks ja rahwuslikeks kaswatajaks.

Unter-ohwitser on ohwitseri õpetajaks abiliselt
soldatite kaswotamisel. Alati sõduritega ühes olles on
tal nende kohta suur kaswatuslik mõju.

Ohwitser peab oma eluwõitide poolest laitmata
olema, et ta sõduritele eeskujus wõiks olla. Tema
ei pea joomahõltsades ja paha kuulusega awalikkudes
paitades käima. Ta ei pea orgiatest ja õnnemängudest
osa wõtma ega wõlgasid tegema.

Oma käsualluse poole pöördes peab ohwitser sellega
kindla, kuid headsoowlikul toonil kõnelema, hoides
tarwitamast sõimu ja haawawad nimetusi. Ohwitser
ei pea soldatitega ühes jooma, mängima, üleüldse mitte
liiga „omasugune“ olema. Isearanis ei pea ta oma käsu-
alustelt raha laenama ega nendelt kingitusi wõtma.

Ohwitser peab terwituse peale wastama. Kui ülem
oma alamatelt waljult auandmist nõuab, siis peab ta
juba iseene ja distipliini pärast terwituse peale

nitsama wiisakalt wastama. Ülem, kes terwituse peale ei wasta ehk hooletult wastab, laotab lugupidamise oma alamate silmis ja näitab ühiklasi hoolimatust üles distsipliini nõuete wastu.

Kuigi teenistuse hurid waljut distsipliini nõuavad, tohib ohwitser siiski wahel olude kohaselt isalikku distsipliini tarwitada.

Ülem peab oma alamate wastu hea olema ja nendega lugupidawalt ümber käima. Sõduritel on õigus lugupidamise peole, sest nende wahumus ja ustamus valmistawad isamaale wõitu.

Ülem ei tohi oma alamate lüüa, temaga halvasti ümber käia ega temale „sina“ ütelda. Ülem ei tohi tarwitada karmust, mida distsipliin ei nõua, ega walima karistusi, mis määrustikus ei ole ette nähtud. Saawad sõnad ja teod käsualuse wastu on kõwasti teelatud.

Lahingus peab ohwitser oma wäeosa enese järele tõmbama. Ta peab alati rahulikult ja ohusutamise-wõimuliseks jääma. Sõdurid peawad teda alati usaldada ja tema peale loota wõima.

Subatama (lomandama) — see ei tähenda mitte ainult käskusid andma. Peab ka käskude täitmise järele walwama, walwel olema ja teadma kõike, mis ümber ringi sünnib, algatust oma käes pidama, õigel ajal juhimeõre ja juhatusi andma.

Distsiplineeritud wägi wõitleb hästi. Distsiplineerimata wäge ei saa juhutada, ta wistab sõjariistad käest maha, annab end wangi ehk põgeneb lahinguwäljalt.

Lahingu algusest peale on kõik sõdurite tähelepanel ülema peale pöördud. Unterohwitserid peawad ohwitseri tegelikult toetama, aidates korda pidada ja soldatitele nende kohuseid meele tuletades.

Ohwitser peab soldatites waimustust äratama. Ta ei pea neid liiga ära wäsitama, kuid ei tohi ka kahelda, kui lahingu kordaminekuks on tarwis käsku anda, mis täielikku eneseohwerdamist nõuab.

Ohwitseri kohuseks lahingus on kõige waljumat korda pidada ja tarwiduse korral kõigi temast olenevate abinõudega mehi sõnakuulmisele sundida.

Enne käsu andmist tuleb selgusele jõuda, kas käsk ja täidetaw on ja mingisuguseid ebamäärasusi ei sisalda, mis tema täitmisest kuidagi kõrwale lubawad pöigelda.

Jääb antud käsk täitmata, siis peab wiibimata wali karistus järgnema.

Kusagil ei pea soldat sõnakuulelikum olema kui lahingus. Ta ei tohi pöördra rikkuda oma ülema pealt, kes teda lahingusse wiib. Sõnakuulmatuse korral, mis sõjas kuriteoks on, peab ohwitser kõigi abinõudega käsktäitmisele sundima.

Ülem peab õiglane ja aus olema ja oma alamate eest hoolt kandma.

Soldat saab täiesti aru waljusest, mis on põhjendatud. Õigus ei seis mitte selles, et kõikide wastu ühelugune ollakse, waid selles, et kõikidelt ja igalt ühelt tema annete ja wõimete läti ärakasutamist nõutakse ja teenuste järele auhaju määratakse.

Ohwitseri olekul on ka suur tähtsus. Hooletus ja lohatas kõnewiis ja walimata sõnad ei ole ohwitseri kohased. Ta wõib lihtne olla oma ümberkäimises, kuid ta peab oma alamaid teatavas lauguses enesest pidama.

Distsipliini rikkumisele peab wiibimata karistus järgnema.

Distsipliini rikkumiseks on: joomine, lugupidamatus, hooletus, laiskus, kuri nõu, ülema kuriteolif nõrkus

alama wastu, teenistusse mitteilmumine ja hiljaksjäämine.

Karistust ei tohi kunagi karistatawale tema käsu aluste juuresolekul teada anda.

Karistust ei määrata mitte ainult süüteo järele, waid ka karistatawa elutome, iseloomu ja teenistuse aja kohaselt.

Karistama peab õiglaselt ja erapooletult, mitte wiha ja mihlamise mõjul.

Wanem peab püüdma süüteo ehte jõuda ja seda ära hoida. On ta aga kord sunnitud karistust tarwitama, siis peab ta arwesse wõtma kõiki pehmendawaid asjaolusid.

Õigearanis ettewaatlikult tuleb karistust esimene kord tarwitada; sest sel on karistatawa kohta suur tähtsus. Waljemini tuleb karistada teist korda tehtud süüteo eest, samuti ka kollektiivse süüteo eest. Ühe isiku süüteo eest ei pea kunagi kõiki karistama.

Brest-Litowsk

Krahw Ottokar Czernin.

Endine Austria-Ungari wälisminister krahw Czernin on oma mälestused maailmasõjast hiljuti trükitis awaldanud.*) Czernin juhtis Donau kalfitriigi wälispolitikat maailmasõja wiimasel aastal ja wõttis Brest-Litowski rahukonferentist isiklikult osa. Tema ülestõhendus on õigearanis sellepoolet tähtsad, et temal põhjust ei ole Saksamaa süüdi warjata ega wabandada. Awaldame tema päewaraamatulised ülestõhendusid Brest-Litowski läbirääkimiste kohta, nende erilise ajaloolise huwituse pärast.

Toimetus.

Suwel 1917 saime teateid, mis loota lastsid, et warsti wõimalik on Wenemaaga rahu teha. Üks 13. juunil 1917 kirjutatud aruanne, mis erapooletult wäljamaalt sain, käis järgmiselt:

„Wene ajakirjandus, lokaalne ja sotsialistiline, peegeldab järgmisi sündmusi:

Frondil ja sisemaal on käimas äge waidlus liitlaste poolt nõutud ja nõud ka Kerenski poolt tema kõnereisudel juure hooga õhutatud pealetungimisele keskriikide wastu. Bolshewitid (enamlasted), s. o. sotsialdemokraadid Lenin juhatusel, ja nende ajakirjandus on kindlasti niisuguse pealetungimise wastu. Kuid ka suur osa menschewikke (wähemlast), s. t. Tschuidse partei, kuhu ka praegused ministrid Tseretelli ja Stobelew kuulwad, — on pealetungimise wastu, ja see mõtete lahtuminek ka selles küsimuses ahwardab partei ühtlust, mida juba niigi ainult suure waewaga loos suudetakse hoida. Üks osa menschewikke, need nõndanimetatud internatsionalistid (sest nad tahawad Internatsionaali uuesti üles wõtta), ka zimmerwaldbistid ehk kienthallistid kutsutud, Ameerikast tagasitunud Trotzki (õigemini Bronsteini), siis meel Schweizist tagasitunud Barini, Martowi, Martõnowi jne. juhatusel, — on selles küsimuses — niisamuti ka sotsialdemokraatide-wähemlaste ajutisest walitjusest osawõtmise küsimuses — kindlasti partei enamusega wast-olus. Sellewastu aga on Leo Deutsch, üks marxistilise sotsialdemokratia asutajatest, parteipäewal awalikult parteist wälja astunud, sest parteil olla liiga wõhe isamaa armastust ja ta ei nõudwat lõpulikku wõitu. Tema ühes Georg Plechanowiga on üks Wene

*) Ottokar Czernin, Im Weltkrieg. Berlegt bei Ullstein, Berlin u. Wien 1919.

„sotsiaalpatrootide“ pealugedest. Nende healelandja järele lutsutakse seda rühma „Zedinstwo“. Kuid lihtmete arvu poolest, kui ka mõju poolest on see rühm nii tähtsusetu, et teda arvestegi ei maksa võtta. Nii seletub siis ka, et menshewikkude ametlik healelandja „Rabotshaja Gaseta“ sunnitud on keskelt läbi laweerima ja näit. rohkem avaldab kirjatuikle, mis pealetungimise wastu meeoleolu teemad.

Sotsiaalrevolutsionääride parteist, mida põllutöominister Tschernow kabinetis esitab ja mis wahest kõige tugewamaks Wene parteiks saab, sest talle on lorida lainud kogu talupoegade liikumist oma roobastele juhtida — waliti ju ülewenemaalisel talurahwa saadikute kongressil suuremalt osalt sotsiaalrevolutsionäärid ja mitte ühtki sotsialdemokraat talurahwa saadikute nõukogu täitwasse komiteesse —, on ka üks osa, ja nagu näha suurem ja mõjutam osa, kindlasti pealetungimise wastu. See paistab selgesti wälja partei peahalelandjatest „Delo Naroda“ ja „Semlja i Wolja“. Minult wälle ja nähtawasti mõjuta osa, mis ajalehe „Wolja Naroda“ ümber koondub, on, nagu Plechanowi rühmki ja kodanline ajakirjandus, tingimata pealetungimise poolt.

Kerenski partei, trudowitud (tööerakondlased), ja nendele ligidal seiswad rahwasotsialistid, keda tootlusminister Pefschonow kabinetis esitab, on weel k hewahel, kas Kerenskit sel teel jälgida või mitte. Suusõnalistest seletustest ja ka Wene ajakirjanduse, nagu näituseks „Reisch“, avaldustest paistab, et Kerenski terwisline seisuford ligemal ajal õnnetu oodata lasub. Tööliste ja soldatite saadikute nõukogu ametlik healelandja „Iswestija“ toonitab sellewastu fagedasti isearalise rõhuga, et pealetungimine tingimata peab ette wõtama. On tähelepanuw, et ühest põllutöoministri Tschernowi kõnest talupoegade kongressil nii aru saadi, nagu oleks ta pealetungimise wastu, ja ta sellepärast sunnitud oli end oma ministritest ametiwendade ees õtendama.

Kuna fifemaal pealetungimise asjus ägedaid waidlusi peetakse, on frondil wähe kalduwust niisuguseks pealetungimiseks, nagu seda näha wõib kõigi Wene erakondade healelandjatest, kes neid sümptoome osalt rõõmuga, osalt kurbtusega kommenteeriwad. Sõjawalmustus walitseb ainult ohwitseride juures, ratsawäes wõi ühes osas ratsawäest ja suurtüüwäes. Tähelepanuwalt on ka kawatad sõja poolt.

Kasatatel on selleks ka oma põhjused: frondil edu saawutades, loodawad nad revolutsioonilist walitsust luttutada. Kuna Wene talupoegadel harilikult üle wiie tiinu maad ei ole, kolm miljonit koguni täiesti ilma maata on, on igal kasatal oma nelikümme tiinu. Maaliskimuse arutamisel juhitakse ifka jälle selle ülekohtu peale tähelepanu. Sellega on seletatav kasatate erandiline seisukoht revolutsioonis. Müüd saadakse aru, mispärast kasatad enne-malt alati tsaari kõige truimad toed olid.

Wäga iseloomustawad frondi meeoleolu kohta on järgmised üffilasjad:

Ülewenemaalisel ohwitserkonna saadikute kongressil 30. mail ütles „Reisch“ teatel 3. Jelisawetgradi husari-polgu ohwitserkonna saadik, pealetungimise mõtet toetades, muu seas järgmist: „Teie kõik teate, misuguse kohutawa kaju korraldus frondil on omandanud. Salawägi löitab karki telefoni traadid, mis teda oma batariga ühendawad. Salawägi seletab, et oldatid mitte üle kuu frondile ei jää, waid koju lähewad.“

Wäga õpetlik on ka ühe frondisaadiku aruanne, kes Prantsuse ja Inglise enamussotsialistidel saatsaks frondil oli. Selle aruande trükkis menshewikkude healelandja,

Tscheidse, Tseretelli ja Stobelewi „Rabotshaja Gasetas“ 18. ja 19. mail ära. Nendele liidu sotsialistidele deldi frondil selge sõnaga, et Wene sõjawägi Inglismaa ja Prantsusmaa imperialistlikkude eesmärkide pärast edasi sõbida ei taha ega wõi. Weo-olude, tootluse ja warustuse seisuford nõudwat rutulist sõja lõpetamist. Ka ähwardawat sõja edasikõlmise korral revolutsiooni saamutuli hädaoht. Prantsuse ja Inglise sotsialistide saadikud olla seda meeoleolu frondil nähtawa meeleepahaga tähele pannud. Müüd nõuti nende käest weel, nad kohustagu endid neid Wene frondi kogemust ka läänfrondile (Prantsusmaal) teada andma. Wäga halbu sõnu tarwitati ka Ameerika kohta. Wene frondi saadikud tõneldes amalikult Ameerika taslapoliitika Europa ja liitlaste wastu. Selle kõrwal nõuti rahwaswahelise sotsialistide konferentti rutulist kokkutulumist. Inglise ja Prantsuse enamussotsialistidelt nõuti weel osawõtmist sellest konferentist ja ja selle toetamist. Ühel frondi koosolekul sai Prantsuse ja Inglise sotsialistidele järgmine wastus osaks:

„Anble oma seltsimeestele teada, et meie teie walitsustel ja rahwastelt kindlaid seletusi maadewõtmisest ja kontributsioonidest loobumise kohta nõuame. Meie ei taha tillugi werd walada imperialistide eest, olgu need wenelased, sakslased wõi inglased. Meie ootame rutulist kokkulepet kõitide rahwaste töötawate klasside wahel häbitawaja ja Wene revolutsiooni oma edasikõlmisega ähwardawa sõja lõpetamise kohta. Meie ei tee eraldi rahu, kuid ütlege pima saatjatele, et nad ise ruttu oma sõja eesmärgid teada annaksid.“

Aruande järele olla Prantsuse sotsialistid täiesti teisele arwamisele tulnud. Seda näiwad ka teated Sachin ja Moutet ülesastumise kohta Prantsuse sotsialistide kongressil kinnitawat. Sellewastu aga olid inglased järelandmatud, wäljaarwatud Sanders, kes wenelastele natute ligines.

Siines wälisametis saadud erateate järele olla Prantsuse warustus-ministri Thomas peale sel ajal lastud, kui ta Wene frondil üht oma sõjalõnet pidas.

Frondi korralagedust kirjeldab keegi frondisoldat wõi ohwitser Kuschin sessamas „Rabotshaja Gasetas“ 26. mail järgmiselt:

„Ifka selgemini awaldub kirglik tung rahu järele, olgu see rahu misugune tahes, kas wõi eraldi rahu kümne kubermangu kaotamisega, kui aga sõja kannatustest wabats saadaks. Rahust unistatakse kirglikult, kuigi sellest koosolekul ja resolutsioonides weel mitte ei tõnelda, kuigi kõik sõjawäe teadlitud ollused niisuguse rahutungi wastu wõitlewad.“ Selle nähtuse paraliiserimiseks olla ainult üks tee olemas: soldatitele tulla selgeks teha, et see on demokraatia wõitlus rahu pärast.

1/14. juunil astub Peterburis ülewenemaaline tööliste ja soldatite saadikute nõukogu ja frondiwägede organisatsioonide kongress kokku. Päewakorra esimeseks punktiks on: Sõda. Ka itse küsimused ja wõitlus rahu pärast. Selleks ajaks peab ka walitsus oma seletuse awaldama liitlaste wastuse kohta sõja eesmärkide asjus, misugune wastus juba enne juuni algust Peterburi jõudis. See kongress teeb wist ka lõpulikult Stokholmi konferentist osawõtmise otsuseks ja nimetab ka saadikud. Neljanda punktina seisab rahwaste küsimus päewakorral. Peterburi tööliste ja soldatite saadikute nõukogu ja Kiewis peetawa Ukraina soldatite kongressi wahel on Ukraina sõjawäe asutamise pärast awalik tüli tekkinud. Isearalise „Ukraina sõjawäe peakomitee“ asutamine on seda tüi weel süwendanud.

Kaswawast fifemiseft segaduseft, rahwaste tüidest, maa- ja tööstusolude tüstuseft antakse pärast seolumalt ja täetlikumalt aru.“

Novembri lõpul kirjutasin ühele oma sõbrale aia-
maliseiswa kirja, mille siin täielikult avaldan, sest ta
kujutab digesti minu tolleaegset arusaamist seisukorral:
Wienis, 17. novembril 1917.

Armas sõber!

Pika päewa järel, mis muredest, pahandusest ja
waewast ristas, tahan Sulle weel kirjutada, et Sulle
Sinu tähelepanekumääriliste arutuste peale wastata.
Ühendus Sinuga juhib mind teiste mõtete peale ja
laseb mul vähemalt silmapilguks igapäewuse wilestust
nuustada.

Sina kirjutad mulle, Sa olla kuulnud, et minu
wahetord keisriga hea ei ole, ja Sina kahetsed seda.
Jah, mina kahetsen seda ka, juba sellepärast, et see
igapäewase töömäšina kulmusest wõimatuseni suurendab.
Kui niisugune asi teatawaks saab — ja ta saab wäga
ruttu teatawaks, — siis tormawad kõik mees- ja naiswaen-
lased uue jõuga wigase koha peale, mind kututada lootes.
Need head inimesed on kui raisafullid — raisk olen
mina — nad haistwad penikoormate taugusest, kus
midagi leida on, ja lendawad kohale. Ja misjugu-
seid walefid nad eietawad ja intriige sepišewad, et olemas-
olemaid mõtete lahuminekuid suurendada, see on otse
imetlemise wäärt. Sa küsid, kes siis need minu nii
erkfad waenlased on?

Kõigepealt need, keda sa isegi aimad.

Teisel joonel seisawad waenlased, keda igal ministril
on ja kes tema kohta omale tahawad saada. Ja
wiimasel kohal seisawad poliitilised tembutajad Socy-
Clubist, kes minult isikliku kasu ootafid ja keda mina
enese juurest tühjalt tagasi saatfin. Nr. 3 on lõbus
quantite négligeable (tühine suurus), nr. 2 on kerd-
tan, aga nr. 1 on surmaw.

Kana mina oma kohal igatahes enam ei püsi.
Tänu Jumalale, wabastus lehwitab mulle. Tahaksin
ainult nii wäga weel ruttu Wenemaaga walmis saada
ja sellega wahest ometi üleüldise rahu wõimalust luua.
Kõik teated Wenemaalt tihenewad selles mõttes, et
sealne walitsus tingimata, ja nii ruttu kui wõimalik,
rahu teha tahab. Sakslased aga on sel juhtumisel
täis kindlat lootust ja usku. Kui nad oma wäehulgad
läänefronidile wõiwad wiia, siis ei kahtle nad sugugi,
et nad läbi murrayad, Pariisi ja Calais ära wõtawad
ja Inglismaad otsekoheselt ähwardawad. Niisugune
edu wõib aga rahu tuua, kui ainult Saksamaa omalt
poolt maadewõimistest loobuda suudab. Mina wähe-
malt ei wõi enesele ette kujutada, et liitlased pärast
Pariisi ja Calais kaotust walmis ei oleks rahu inter-
pares (ühetaoluse alusel) wastu wõtma. Igatahes
peaks siis kõige suuremaid jõupingutusi tegema. Hin-
denburg on seni kõik täitnud, mis ta on lubanud, seda
peab tunnistama, ja kogu Saksamaa usub kindlasti
tema eelseiswa edu sisse lääne frondil — eelduseks on
muudugi wabastatud idafront, s. t. rahu Wenemaaga.
Rahu Wenemaaga wõib niisugusest esimesest pulgast
üleüldise rahu redelis saada.

Mina olen wiimastel päewadel usaldatawaid tea-
teid bolschewikkude kohta saanud. Juhib on peaaegu
kõik juubid koguni fantastiliste aadetega, ja mina ei
saa sugugi kade olla maa peale, mida nemad walitse-
wad. Kuid meid huwitab kõigepealt muudugi nende
rahufoom, ja see näib olemas olewat. Nemad ei suuda
sõda edasi pidada.

Siisest ministeeriumis on kolm woolu olemas.
Üks wool ei wõta Lenini tõsiselt ja peab teda ühe-
päewa liblikaks; teine wool ei ole temast küll niisugu-
ses arwamises, kuid ei taha seda forti rewolutsionääriga

siiski mitte läbirääkimisi pidada. Kolmanda woolu
esitajaks olen, niipalju kui mul teada, nii umbes mina
üksi, ja see wool tahab läbirääkimisi pidada, olgu wastas-
pooleks ühepäewa liblikas wõi paratamata remo-
lutionäär. Mida lühem Lenini wõim on, seda kiire-
mini peab läbirääkimisi pidama, sest ükski uus Wene
walitsus ei a'gaaks sõda uuesti.

Sakslased kõhlewad ja neil ei ole diget tahmist
Leniniga läbirääkimisi pidada, muudugi mainitud põhjus-
tel. Selle juures ei ole nad järjetindlad, nagu seda
nende juures nii sagedasti juhtub. Saksa sõjawäelased
— kes ju teatawasti kõige Saksa poliitikat juhiwad —
on, nagu mulle paistab, kõik teinud, et Berenskit kututada
ja „midagi muud“ tema asemel seada. Küid on see
„midagi muud“ olemas ja tahab rahu teha. Kii
peab siis juhusest kinni haarama, kuigi wastaspool
enese juures nii wäga mõtlema paneb.

Midagi ligemat bolschewikkude kohta on wõimata
teada saada, s. t. digemini öeldud, wäga palju on
kuulda, kuid kõik need teated käiwad üksteisele wastu. Bol-
schewikud algawad sellega, et purustawad ära kõik, mis
tööd, jõukust ja kultuuri meele tuletab, ja häwitawad
ära kodanluse. „Wabadusest ja ühetaolusest“ ei ole
nende programmis nähtawasti enam juttugi, waid nad
suruwad metsikult alla kõik, mis mitte proletariaat ei
ole. Wene kodanlus on peaaegu niisama arg ja rumal
nagu meie omagi ja laseb end tappa nagu oinas.

Rahulemata on bolschewism hädaohtuks Euroopale.
Kui meil jõudu oleks, peale wastuwõetawa rahu, ta
weel seaduslikult lorida wõerastel maadel liitertida,
siis oleks küll kõige digem nende meestega üleüldise
mitte läbirääkimistesse astuda, waid otsekohhe Peterburi
marsšida ja lorida luua. Seda jõudu ei ole meil aga
mitte, sest meil on rutulist rahu oma peastmises
tarwis. Ja meie ei saa rahu mitte kätte, kui sakslased
Pariisi ära ei wõta. Nemad wõiwad Pariisi aga ai-
nult siis ära wõtta, kui meie idafronidist lahti saame.
Need on kõik niisugused asjad, mida Saksa sõjawäe-
lased ise ka ei saa salata, ja sellepärast ei ole loogikat
nende kõnedes, kui nad wälja paista lasewad, nagu ei
tahaks nemad Leniniga tegemist teha.

Mina ei saanud seda kirja üleila lõpetada, teen
seda täna. Eila katseti jälle teatawalt poolt, sa aimad
juba kust, mulle eraldirahu paremusi selgeks teha.
Kõnelesin sellest keisriga ja ütlestin temale, et see tegu
tuletab meele meelt, kes end surmahirnu pärast maha
laseb. Mina ei saaks sellega küll toime, kuid oleksin
heameelega walmis misikisuguse motto all talitama.
Küll ta juba mehi leiaks, kes walmis oleksid katset
tegema. Londoni konferents on riigi arajagamise otju-
seks teinud, selle juures ei suudaks ka meie eraldirahu
midagi muuta. Rumeenlased, serblased, itaallased
saawad määratunud üksid, Trieste lähel meile kaduma
— ülejäänud osa jaguneb üksikutesse riikidesse: Tšehgi,
Poola, Ungari ja Saksa osaks. Ühendus nende wute
riikide wahel oleks wäga nõrk — teiste sõnadega:
eraldirahu järelbuseks oleks, et karbitud riik ka tütel-
datud saaks. Kuni meie aga niikaugele jõuame, peame
edasi wõttema ja nimelt Saksamaa wastu, kes mu-
dugi koge Wenemaaga rahu teeb ja Austria-Ungria
maad okupeerib. Saksa kindralid ei ole mitte nii
rumalad, et nad ootama jääksid, kuni liitlased Austria
kaudu Saksamaale sisse tungiwad, waid nad hoolit-
selsid juba selle eest, et Austria sõja taller-
maaks saaks. Meie ei lõpetats niisuguse sõda mitte,
waid wahetajime ainult wastast ja lahesime mõned
seni terweks jäänud maakonnad, nagu Tirol ja Böö-

mimaa, sõja tallermaats jaada, — et lõpuks fiiski purustatud olla.

Teisest küljest mõistime wahesti mõne kuu pärast üheskoos Saksamaaga üleüldise rahu kätte saada — rahulolewata kokkulepperahu, — kui Saksa pealetungimine korda läheb. Keiser on rohkem tagasihoidlik ja waitib. Tema ümbruses lijub üks paremale poole, teine pahemale poole. Meie ei mõida sellega midagi liitlaste juures ja kaotame ilka rohkem usaldusi: Berliini. Kui waenlase poole üle minna tahetaks, siis tehtagu seda, le remède sera pire que le mal (rohi saab hullem kui haigus), kuid alalist äraandmise poseerimist, ilma seda teostamata, ei wõi ma targaks poliitilaks pidada.

Usun, et meie rahulolewata kokkulepperahu kätte saame. Meie kaotame natuke Itaaliale ja ei mõida selle eest midugi midagi. Edasi peame oma riigi kogu struktuuri muutma — Fédération Danubienne (Donau Föderatsioon) kujul nagu seda Prantsusmaal tahetaks. Mul on igatahes weel arusaamata, kuidas seda ungarlaste ja sakslaste suhtes teostada mõeldakse. Kuid loodan, et meie sõja üle elame. Loodan weel ka, et nad oma Londoni konferentsi otsusi reel rewideerivad. Kas' lord wana Hindenburg Pariisi sisse marsib, kuulap siis liitlased juba ütlevad lunastawa sõna, et nad walmis on läbirääkimisi algama. Praegu aga olen otustanud wiimast katset teha ja awalikult keisrikside a h w a s t e poole pöördma küsimisega, kas nad maadewõitmise pärast edasi sõidida wõi rahu saada tahawad.

Kutnu Wenemaaga walmis saada, siis liitlaste häwitustahet murda ja rahu teha, kuigi kaotustega: see on minu plaan ja minu lootus, millest elan. Muudugi nõuawad pärast Pariisi ärawõtmist kõik „mööduandwad“ — peale keiser Karli — „head“ rahu, kuid seda ei saa meie milgil tingimisel — wiha „rahu ära rikkumise pärast“ wõtan juba enese peale.

Kui loodan, et tuleme finise filmaga sõjast wälja. K u i d w a n a d a j a d e i t u l e k u n a g i e n a m t a g a s i. Uus ilma.ord sünnib krampides ja waludes. Ülesin seda awalikult oma Budapesti kõnes ja jain sellepärast peaaegu kõigilt poolt laita.

Pitaks on kiri saanud ja õhtu on hiline. Ela hästi ja lasse warsti jälle enesest kuulda.

Wanas sõpruses

Simu Czernin.
(Järgneb.)

Ajakirjanduse ülewaade.

„Postimehes“ kirjutab Adam Bachmann:

„Cesti wabadussõja wiimased nädalad on wälispoliitika ilmas ifegi tarretanud waadetega wanad diplomaadid „mõtlemata“ pannud. Lääne-Euroopas kalduwad „mööduandwad wõolud“. Wene (seega ka Cesti-Wene) küsimuse lahendamises juba tuntawalt kahets. Ilka enam ja enam mõidab arwamine, et uusi tekinud wäikeriite ifeseiswalt ja oma parema äratundmise järele talitada lasta. Kui Cesti wäikeriit julguse wõttis enamliste Suur-Wenemaa pealetungimisele läputäte sõjariistuga wastu astuda ja ennasti kogudes jõuks kaswanud, kellele mitmekümne-kordse ülewõimuga Wenemaa praegu rahu patub, siis mõib kindlasti belda, et meie sammud Wene küsimuse otustamisel õige kaaluwad saawad olema. Praegused rahuläbirääkimised tunduwad küll üllatawana sündmusena ifegi meie naaberri-

sidele, kuid teatawaid lahendamaid tagajärgi nad kahtlemata loowad. Meie äratundmise järele on poliitiline konjunktuur praegu niisugune, et paras filmapiit on ka liitriksidele uski awada Ida-Euroopa küsimuse lahendamises. Meie wäline jõud jalkab toetada meie poliitilis-diplomaatilisi samme ja — meie läheme algatud teed edasi. Kui seal juures osale kindla orientatsioonita Läti naaber-poliitikutestele meie rahwasi ootamata kaela kullunud, ega meie tohi end sellest üleaedsete ärewusest tõsise asja juures ekkitada lasta. Seni, kui enamlaste peajõud nende põhjalääne frondil Cesti Wabariigi wastu sihtud oli ja Cesti rahwawägi ennastilalgawalt kõik werised pealetungimised purustawate wastulööklibega tagasi löi, seni mõisid naabrid põhjas ja lõunas rahulikult endid lohendada, nüüd aga on waherahu fakt neile fiiski üllatuselt, ning juba kuuleme, et Soomemaa oma sõjalist jõudu rutu forraldama hakkab ja Läti-Poola wäed edasitungimise tätku kiirendawad. Kii on meie lähemad naabrid agarasti kõitfugu „ootamatuste“ wastu end walmistama hakanud, samuti kui Cesti on pidanud k e s k e l seistes seni kõit ootamatusi oma rinnaga wastu wõtmata.“

Teine „Postimehe“ juhtkirjanit M. K. seletab oma lugejatele, mis tähendab sõna „konjunktuur“, „eriti poliitiline konjunktuur“ ja leiab siis, et see wiimane meie riitlise ifeseiswuse rojamisel meile hea on olnud. Ta kirjutab:

„Cestil on oma ülesehitamisel hea poliitiline konjunktuur olnud. See ei wähennda aga milgi kombel meie poliitilameeste ja sõdurite teenuseid, waid tõstab neid weel. Wäites wõitlus suure wõi suurte wastu olets meeletu ilma hea poliitilise konjunktuurita, niisama, nagu see raste ja parandamata wiga on, kui hea konjunktuur mööda lastakse minna, ilma et seda ära suudetaks wõi taibataks kasutada. Õige poliitilise konjunktuuri ärahindamisel meie ifeseiswuse ülesehitamisel ja sõjas wabaduse eest on niisama suur tähtsus, kui sõdurite waprusel selle läbiwiimises. Meie oleme siimaale ainult oma sõdurite toredaid teenuseid hinnanud ja meie poliitilamehed ja rahwajuhid, kes soodsat poliitilist konjunktuuri ette nähes ja ära tundes meie ifeseiswuse lipu kõrgele tõstsid ja selle eest ka sõda Suur-Wenemaaga riskeerisid, on siimaale warju jäänud. See on loomulik keset palawat sõjategewust. Tulewit aga saab niisama kõrgelt hindama meie rahwajuhide teenuseid, kes tol ajal, kui meie wanad Balti poliitikused Saksa wõimust joobunud olles meie ifeseiswuse mõtet maerwäärlets pidasid, Saksa orientatsiooni tagasi lükkasid ja liitlaste mõidu ja oma jõunatuse peale loosisid.“

Kui Postimees. Meie omalt poolt ei taha meie diplomaatide teenuseid sugugi wähenhada, tähendame ainult, et ilma meie sõjawäe wõitubeta ei olets ka kõige geniaalsemad poliitilamehed meile ifeseiswust kätte wõibelda suutnud, kõige soodsamast poliitilisest konjunktuurist hooimata.

Hegateated.

Helsingi konferents

lõpetas oma istumised neljapäewa õhtu. Saadatud sõitfid eila „Wänemõisega“ Helsingi wälja. Järgmine konferents peetawat Riias ära.

Inglise sõjalaewad Mustal merel.

Õja Wahemeres seiswaid Inglise sõjalaewu sai käju wiibimata Musta merde sõita. Neuter teatab, et sõja-

laewade saatmine Mustale merele on ainult Inglise kauplemise ja sõjapõgenejate kaitseks enamlaste lähene-mise puhul; samajuguseid samme on ka Wladimoz-totis astunud.

Wõitlused Arabias.

Reuteri kuulmist mõnda tungisid tuhat beduiini Lyyani piirkonnas Prantsuse kaitsewäele kallale. Prants-lastel olid kaunis suured kaotused, kats kuulipildujat langesid beduiinide kätte.

Saksa sõjawangide koju saatmine Prantsusmaalt.

Maeni raadio teatab, et Saksa sõjawangide koju saatmine Prantsusmaalt ligemal ajal algab. Dobotakse esimesi salifondi wahelaagritesse.

Inglise wäed Saksamaal.

Londonist teatatakse ametlikult, et Sherwoodi polgu 1. bataljon Flensburgi sõidab. Pärast läheb teine bataljon Danzigi ja kolmas Allensteini.

Ida-Preis linnade üleandmine Poolamaale.

Warsawist teatatakse: Poola wäed on jakslastelt üle wõtnud Thorni, Lidstarki Brodnitse ja Margonini linnad ühes maakondadega. Ulewõtmise sündis rahulikul.

Raudne diwiis Ida-Preisimaalt lahkunud.

Raudne diwiis on nüüd Ida-Preisimaalt täiesti lahkunud. Parempoolsed asutavad egarasti piirikaitse feltse, selleks suuri summasid ohwerdades. Demokraatlisel elemendil tahawad nende feltside üle walitsuse kontrolli nõuda.

Prantsuse kulud sõjas.

Prantsuse rahaminister Cloy on parlamendis seletanud, et sõjapidamine on Prantsusmaale ligi 220 miljardi franki maksma läinud. Suurtükide walmitamine on nõudnud 40 miljardi, sõdurite perekondade toetamine 19, üleüldine walitsemine 20, toidumoon 22 ja riigiwõla tasumine 25 miljardi. Mobiliseeritud on olnud 89 protfenti kõigist meesrahwastest.

Wäti wäed Reshitta ära wõtnud.

Selle kohta teatab Wäti ülemjuhataja staab 22. jaanuaril: Ümberpiirates Reshittat lõunast, lõuna-ida ja minnes pealetormamisele põhja-ida poolt küljest, kus juures jõudes Zirnau järveni, mele wapper sõja-wägi wõttis eila õhtu Reshitta linna-ära. Wõitlustes Reshitta juures saime 2 suurtükki, 1 soomusauto ja palju wange kuuest enamlaste polkudest; saadud sõjasaat ei ole veel kätt registreeritud. Põhja pool Reshittat mele waeosad, tagaajades waenlast, jõudsid Seimani, Akulinastaja, Stiglowa, Wandari ja Resleri küladeni; wõeti palju wange. Põialowo ja Schogowo wahel sundisime suurtükilulega waenlase soomusrongi taganema.

✻ || Kirjawastused. || ✻

Telliija nr. 264. Sõjawägede Ülemjuhataja päewakäst nr. 417 (w. „Sõdur“ nr. 22, 1919). Sealt leiata wastuse kõigi küsimiste peale.

Wastutaw toimetaja: Rindralstaabi polkownik Mik.
Wäljaandja: Wägede Ülemjuhataja staab.

Uudis!

Uudis!

Sõjawäe Topografia osakonna wäljaandel ilmus

Baltimaade kaart XIII. aastasajal.

Kaart on kolme wärwiga trükitud.

==== Hind 4 marka. ====

Saada raamatu kaupl. ja Sõjaw. Topografia osakonnast, Tallinnas, Laial tän. № 39.